№ 1. Piątek 2. Stycznia 1857. 414847 Rok Gazecie 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.
Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W. Józef hrabia Baworowski złożył w prezydyum c. k. Namiestnictwa we Lwowie kwotę stu złr. z życzeniem, ażeby 50 złr. udzielono z tego instytutowi głuchoniemych, 25 złr. instytutowi wychowawczemu „Dames patronesses," a 25 złr. zakładowi niemowląt we Lwowie.

Odsyłając te dary wspomnionym zakładom wyraża c. k. prezydyum Namiestnictwa najczulsze podziękowanie szczodrobliwemu dawcy.

Lwów, 29. grudnia 1856.

Wiedeń, 27go grudnia. Dnia dzisiejszego wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany LVII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 230. Rozporządzenie ministra sprawiedliwości i finansów z 19. grudnia 1856, prawomocne w krajach koronnych: na Węgrzech, w Kroacyi i Sławonii, w serbskiem województwie z banatem temeskim i w Siedmiogrodzie, względem odwoływania się do drogi prawa i łaski przeciw buchhalteryjnemu załatwieniu takich rachunków, które obchodzą skarb publiczny lub fundusz zostający pod administracyą rządową, tudzież względem zabezpieczenia i i wyexekwowania kwot przypadających do zwrotu według obliczeń buchhalteryjnych.

Nr. 231. Rozporządzenie ministra sprawiedliwości i finansów z 21. grudnia 1856, prawomocne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi, względem ustanowienia kary pieniężnej za niektóre uchybienia w deklaracyi towarów, a to dla lepszego dozorowania spraw handlowych i rękodzielniczych.

Nr. 232. Rozporządzenia ministra sprawiedliwości i finansów z 21. grudnia 1856, prawomocne we wszystkich krajach koronnych powszechnego zjednoczenia celnego, z wyjaśnieniem postanowień karnych za niedokładne deklarowanie towarów.

Nr. 233. Rozporządzenie ministra sprawiedliwości i handlu z 21go grudnia 1856, prawomocne w krajach koronnych: na Węgrzech, w Kroacyi, Sławonii i w serbskiem województwie z banatem temeskim, względem zachowania porządku w odwoływaniu się przeciw wyrokom trybunałów sądowych pierwszej instancyi zajmujących się sądownictwem handlowem.

Nr. 234. Rozporządzenie ministra finansów z 22. grudnia 1856, prawomocne we wszystkich krajach koronnych powszechnego zjednoczenia celnego, względem zniesienia pobocznej komory celnej II. klasy, St. Roch w likańskim pułku pogranicznym i poruczenia czynności jej komorze celnej Obrovazzo w Dalmacyi.

Nr. 235. Rozporządzenie ministra sprawiedliwości i naczelnej komendy wojskowej z 23. grudnia 1856, prawomocne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem pogranicza wojskowego, którem podano objaśnienie §. 404 procedury procesu karnego i §. 4. oddziału drugiego co do normy w sprawach jurysdykcyi wojskowej z 22. grudnia 1851, nr. 255. Dz. U. P. względem kompetencyi cywilnych sądów doraźnych w sprawie osób podległych jurysdykcyi wojskowej.

Sprawy krajowe.

Lwów, dnia 2. stycznia. Z powodu otworzenia sądów duchownych dla spraw małżeńskich odbyło sie dziś, to jest 2. stycznia 1857 o godzinie 9 rano w kościele katedralnym Wezwanie Ducha Św. Sądy te składają się z osób następujących:

W pierwszej instancyi.

Prezes. JWk. kanonik Antoni Manastyrski Dr. teol., proboszcz katedralnej parafii i dziekan miasta.

Radcy: 1. JWk. kanonik Juliusz Gałdecki, szambelan Jego Świątobliwości — i asesor komisyi instytutu Ubogich.

2. JWk. kanonik Maciej Hirschler — najwyższy nadzorca szkół ludowych.

3. JWk. kanonik Karol Mosing.

4. Wk. Ludwik Malinowski Dr. teol., prefekt w seminaryum Arcybiskupiem, profesor pedagogii dla Zakonników — i prof. zastępca teologii moralnej przy c. k. uniwersytecie.

5. Wk. Franciszek Ksawery Puszet. Dr. praw, prefekt i prof. prawa kościelnego w seminaryum Arcybiskupiem — i członek c. k. komisyi egzamiów rządowych.

6. Wk. Seweryn Morawski kand. Dr. O. P. kanclerz i referent konsystorza, sekretarz komisyi instytutu Ubogich.

Obrońca ważności małżeństwa.

Wk. Franciszek Ksawery Puszet jak wyżej.

Sekretarz. Wk. Ludwik Jarkowski Dr. teol., katecheta przy drugim c. k. gymnazyum Lwowskiem.

W drugiej instancyi

(dla dyeeczyi Przemyskiej i Tarnowskiej).

Prezes. Jego Excelencya JWk. Arcybiskup.

Radcy: (Oprócz wyżej przy pierwszej instancyi wyliczonych) JWk. Adam Jasiński, prałat kapituły Metrop., rektor seminaryum Arcybiskupiego.

JWk. kanonik Józef Szeligowski.

Obrońca i sekretarz ci sami co w pierwszej instancyi.

Sądy te urzędują w pałacu Arcybiskupim na dole — i są otwarte dla stron codziennie od 9tej do 1szej wyjąwszy niedziele, święta uroczyste i wielki tydzień.

(Pobyt Ich Mość Cesarstwa w Wenecyi. — Wyjazd Ich Mość Cesarstwa z Wenecyi odłożony.)

O festynach, jakie się odbyły w Wenecyi dnia 18. i 21. grudnia piszą ztamtąd między innemi: Wystawa w zabudowaniu Memeric dnia 18. wieczór była bardzo świetna, a JJ. MM. Cesarstwo oglądali ją z ciekawością. Było bazar pełen przepysznych i wytwornych wyrobów przemysłowych. Szczególnie odznaczały się wyroby jubilerskie, przedmioty galanteryjne, towary porcelanowe i szklane, tudzież rozmaite wyroby z cukru p. Rosa, a dalej kwiaty robione i materye jedwabne. Przy tej sposobności odwiedzili Najjaśniejsi Państwo skład parosolów p. Chitarin'a, magazyn naczyń kuchennych p. Tranner'a i wystawę szklannych pereł p. Diera. — P. Stuwer spalił wieczór 21go ognie sztuczne w Wenecyi, na które widowisko zebrała się mimo mgły znaczna liczba widzów. JJ. MM. Cesarstwo przypatrywali się temu z balkonu pałacowego. Dnia 22. odbyło się w kościele Santa Maria Giglio nabożeństwo dziękczynne za uratowanie Króla neapolitańskiego, na którem znajdowali się wszystkie władze i konzulowie. — Z Wenecyi donoszą telegraficznie z 24., że J. c. k. Apost. Mość odpłynął dniem poprzód o godzinie 10 zrana parοpływem Lloydy do Chioggia, gdzie licznie zebrana ludność powitała Monarchę z uniesieniem radości. J. M. Cesarz przeglądał załogę, zwiedził kilka zakładów publicznych i wrócił o godzinie 5 po południu do Wenecyi w zdrowiu pożądanem.

— Osobny dodatek do *Gazz. di Venezia* z 26go z. m. donosi: „Telegraficzna depesza z Botzen przyniosła wczoraj zasmucającą wiadomość, że Jej cesarzew. Mość najdostojniejsza Arcyksiężna Elżbieta, wdowa po Jego cesarzew. Mości Arcyksięciu Rainerze umarła wczoraj po nagłej krótkiej słabości. Ze względu na ten bolesny wypadek i żałobę dworu cesarskiego odłożony zostanie na 8 dni odjazd Ich Ces. Mości, który miał nastąpić jutro, i Najjaśniejsi Państwo przepędzą ten czas w głębokiej żałobie. Zwłoka ta niezkło zaspokoi obowiązki serca, ale przyczyni się oraz do tego, że porobione w innych prowincyach Królestwa kosztowne przygotowania do festynów na cześć przybycia Ich Ces. Mości, w której Najjaśn. Państwo nie mogliby brać udziału dla żałoby, nie staną się daremnemi."

Anglia.

(Kolęda ubogim. — Protestacye członków pokoju. — Nowiny dworu. — Rozruchy na Malcie.)

Londyn, 24. grud. Wczoraj rozpoczęło się w Londynie zwykłe rozdawanie kolędy królewskiej ubogim staruszkom obojga płci; każdy z ubogich otrzymał dwa nowo wybite półtalary. Pomiędzy obdarzonymi było 10 przeszło 90letnich a dwóch 100 letnich starców. Dziś i jutro będą rozdawane dalsze kolędy. Ubogim w Windsor kazała Jej król. Mość przygotować sutą wieczerzę.

W Manchester i innych miastach poprzylepiano sążniste plakaty, które potępiają wojnę perską i wzywają publiczność do podpisywania petycyi do Królowy o usunięcie ministra, który poważył się bez poprzedniej narady z parlamentem wypowiedzić wojnę. Podpisany jest na plakatach „Williams Stockes, sekretarz konferencyi pokoju w Manchester.“ Zarzut ten sprzeciwia się cokolwiek zasadom członków pokoju, którzy powinni potępiać wszelką wojnę bez względu na to, czy parlament ją potwierdza.

Królewska familia będzie przyjmować w ciągu tego i przyszłego tygodnia liczne odwiedziny w zamku Windsor. — Przed wyjazdem z Osborne zwiedzała jeszcze Królowa z księciem Albertem i najstarszą księżniczką Newport, stolicę wyspy Whigt dla zobaczenia pomnika, który kazała wznieść pochowanej w tem mieście córce Karola I.

— Z La Valette na Malcie donoszą z dnia 10. grudnia o karygodnej zdrożności, jakiej się niektórzy żołnierze dopuścili na spokojnych mieszkańcach tamtejszych, przy czem zginął jeden żołnierz, a drugi ciężko skaleczony. Dalszym zaburzeniom zapobieżono tylko surowemi środkami komendanta miejscowego. W nocy 5. b. m. zebrało się około 100 żołnierzy z kijami, i uderzyli na straż policyjną w ulicy S. Nicola; pobili ich i cofnęli się dopiero na widok silnego patrolu. Następnie skonsygnowano w koszarach cały pułk, do którego wichrzyciele należeli, i nakazano co wieczór zamykać szynkownie zwiedzane głównie przez żołnierzy. Liczne patrole strzegą porządku publicznego, i odtąd też nie było już żadnego więcej zaburzenia.

Francya.

(Tłumacz przy ambasadorze perskim. — Inżynierowie austryaccy. — Zmiany w paryskiej załodze. — Galerye Luwru. — Pamiatki korsykańskie.)

Paryż, 26. grudnia. Archiwista przy ministeryum spraw zagranicznych, p. Kazimirski, który mówi doskonale po persku i w roku 1839 towarzyszył panu de Serey do Persyi, odjechał do Marsylii, by ambasadorowi perskiemu Feruk Khanowi, służyć za tłumacza w podróży do Paryża i w ciągu całego pobytu jego we Francyi. — Dwóch austryackich inżynierów marynarki otrzymało pozwolenie oddawać się przez dwa lata praktycznym naukom w Indret, gdzie znajduje się wielka ludwisarnia i fabryka maszyn okrętowych. — Zapowiedziane zmiany załogi paryzkiej zostały odroczone do połowy lutego, gdy odejdzie kilka korpusów gwardyi do Afryki, by brać udział w wyprawie na Kabylów. — Galerye Luwru zwiedzało wczoraj przeszło 50.000 osób. U wnijścia do sali, gdzie stoi Wenus Milona, naliczono 10.400 gości. — Od 53 lat wydała municypalność Paryża na budowle i utrzymanie budynków publicznych 149,058.412 franków, a na reparacye wszelkiego rodzaju 339,534.476 franków. — Podług doniesień z Korsyki kazał Cesarz zrestaurować dom rodziny Bonapartych w Ajaccio i wybudować kaplicę, w której mają być złożone zwłoki pani Mére, matki Napoleona Wielkiego i kardynała Fesch. W tym zamiarze kazał Cesarz wpisać kredyt na 200.000 franków do listy cywilnej z roku 1857.

Belgia.

(Pobyt Arcyksięcia Ferdynanda Maksymiliana.)

Bruksela, 26. grudnia. Arcyksiążę Ferdynand Maksymilian udzielał dziś w hotelu ambasady austryackiej audyencyi wszystkim obecnym tu znakomitym Austryakom; jutro odbędzie się na cześć Arcyksięcia świetne przedstawienie w teatrze królewskim.

Holandya.

(Wyprawa na wybrzeża Gwiney.)

Haaga, 26. grudnia. Jak słychać, uda się królewska fregata „Książę Aleksander“ z wojskiem na wybrzeże Gwiney, gdzie miały zajść zatargi między władzą holenderską i krajowcami.

Szwajcarya.

(Biskup Marilley powrócił. — Sprawa neuenburgska. — Armia federacyjna.)

Przewielebny biskup Marilley przybył wreszcie do **Fryburga**. Dnia 19. b. m. zrana wstąpił na terytoryum Fryburga w towarzystwie jednego członka rządu i straży honorowej, przejeżdżał od wsi do wsi śród radośnych okrzyków prawowiernych i przybył o zmroku do miasta, gdzie oczekiwanego oddawna pasterza powitano okrzykami radości i wspaniałem oświetleniem ulicy, przy której znajduje się rezydencya biskupia.

Sprawa więźniów neuenburgskich zostanie już wkrótce rozstrzygnięta. Do zebrania asyzów porobiono wszelkie przygotowania, i najznakomitsi urzędnicy, jako to jeneralny prokurator Amiet, prezydent asyzów, Zeuruffinen i oskarzyciel publiczny, prezydent rady narodowej Martin przybyli już do Neuenburga.

Rada federacyjna ogłosiła teraz podział armii federacyjnej. — Składa się ona z 9 dywizyi każda o trzech brygadach. Każda dywizya obejmuje: 1 kompanię inżynierów, 2½ szwadronów kawaleryi, 4 bateryi artyleryi i 12 batalionów piechoty. Komendantami dywizyi są: Charles Veillon, Fryderyk Veillon, Bourgeois, Kurz, Ziegler, Egloff, Edward Salis-Soglio, Zimmerli i Bontems. Komendantem inżynieryi jest pułkownik Buchwalder, artyleryi pułkownik Fischer, parku artyleryi pułkownik Wurstemberger. Rezerwą artyleryi składającą się z 5 brygad, każda po 3 do 5 bateryi i 1 parku rezerwowym, dowodzi pułkownik Denzler; rezerwą kawaleryi, trzy brygady każda o trzech szwadronach, podpułkownik Linden. Oprócz tego pozostaje jeszcze do dyspozycyi: 9 kompanii inżynieryi, 13 kompanii artyleryi pozycyjnej, 17 kompanii strzelców i 27 batalionów piechoty. Naczelne dowództwo poruczy zgromadzenie federacyjne bez wątpienia jenerałowi Dufour, a pułkownik Ziegler będzie szefem sztabu jeneralnego. Pierwszym komisarzem wojennym wymieniają pana Abys, a głównym audytorem Dr. Gonzenbacha.

Włochy.

(Dary Ojca św. — Konsystorz. — Sprawy rządów politycznych. — Pomnik N. P. — Komisye wojskowe. — Przychylność ludu. — Przyjęcie c. k. jenerała z kondolencyą. — Nabożeństwo. — Wybuch prochowni.)

J. Ś. Papież wyznaczył gminie Marino 700 szkudów ze swej kasy prywatnej na zbudowanie gościńca do Albano i dla podania robotnikom ubogim sposobności do zarobku.

W przemowie, którą ojciec św. miał na zgromadzeniu konsystorza dnia 15. grudnia, wspomniano przedewszystkiem o stosunkach kościoła mexykańskiego i kilku innych republik amerykańskich. J. Ś. ubolewał nad prześladowaniem, jakiego kler mexykański doznawać musi od rządu; wspominał także o zaborze dóbr kościelnych, o niesłusznem ograniczeniu praw przynależnych stolicy apostolskiej i biskupom, i o przykrych niemniej stosunkach kościelnych w innych republikach. W końcu przemowy ubolewał J. Ś. nad niepomyślnemi stosunkami kościelnemi we Szwajcaryi w ogólności, a w szczególności w kantonie tessyńskim. W tym względzie ma według słów J. Ś. ogłoszone być późniéj sprawozdanie szczegółowe.

U sądu „Consulta“ wytoczony ma być wkrótce ważny proces polityczny i niejako dalszy ciąg procesu z 15. sierpnia 1853. Główną rolę w tym procesie odgrywa ów Mancini, który w procesie o zdradę stanu zawikłany był roku 1853. Wówczas udawał on obłąkanego, lecz po sześciumiesięcznym pobycie w domu obłąkanych przebił dziurę w ścianie i na czekającej nań barce na Tybrze ratował się ucieczką. Później jednak przytrzymano go znów w Rzymie jako głównego wysłańca stronnictwa rewolucyjnego.

Na placu „di Spagna“ wzniesiono kolumnę ślubowaną w pamięć ogłoszenia dogmatu niepokalanego poczęcia N. Panny. Natłok ludności był wielki. Ustawienie jednak posągu na kolumnie odłożą podobno na dzień 8. października 1857, na trzecią rocznicę ogłoszenia dogmatu, któregoto dnia odbędzie się również świetna uroczystość kościelna.

W Rawenie przytrzymano podejrzanych o zabójstwo hrabi Lovatelli, i mają to być główni sprawcy skrytobójstwa. Wszyscy skompromitowani należą do stronnictwa radykalnego i dopuścili się tej zbrodni na hrabi Lovatelli jak słychać ze zemsty za jego odstępstwo od tego stronnictwa. Na majora Zambelli, który z oddziałem karabinierów ścigał kilku podejrzanych o tę zbrodnię, strzelono w Imola. Chybiono go jednak, a skrytobójca umknął niedostrzeżony.

Komisya wojskowa mianowana w Massa z powodu ogłoszonego stanu oblężenia w mieście i gminie Carrara, wydała wyrok na ośmiu przestępców obwinionych o udział w zbrodniczym zamachu licznej bandy, która w nocy z 25. na 26. lipca napadła zbrojną ręką na dwie koszary wojskowe i komorę celną, rozbroiła tam przemocą straż finansową i kilku żołnierzy i przy tej sposobności zagrabiła na poparcie zamiarów rewolucyjnych w Massa i Carrara 1498 lirów. Mianowicie zaś skazała czterech — między tem dwóch zaocznie — na dożywotną karę więzienia w domu poprawy, dwóch uznała za całkiem niewinnych, a dwom uwolnionym za kaucyą z więzienia pozwoliła bronić się na wolnej stopie.

— Do dziennika *Cattolico* piszą z **Neapolu** z 12. grudnia: „J. M. Królowi przedłożono równocześnie dwie prośb o pozwolenie zbudowania wspaniałej świątyni na miejscu zamachu popełnionego. Jedną z tych próśb podał stan kupiecki z baronem Rothschildem na czele, drugą zaś wojsko. Uwzględniono w tej mierze stan kupiecki, gdy tymczasem dobrym chęciom wojska podano sposobność do innego, mniej kosztownego przedsięwzięcia. Godzi się też wspomnąć o innym jeszcze wypadku, który mile wzruszył serca ludności neapolitańskiej. Zaraz po zamachu zamknął się 3ci batalion strzelców dobrowolnie w swej koszarze tak długo, pokąd z wyznania zbrodniarza niewykazała się jawnie niewinność batalionu. Król wydał więc polecenie, by oficerów batalionu tego przypuszczano do osoby królewskiej tak samo jak i oficerów z innego korpusu.

— J. M. Król neapolitański przyjmował 16. grudnia na osobnem posłuchaniu J. Excel. fml. barona Kellner'a, jenerał-adjutanta Jego c. k. Apost. Mości, który miał zaszczyt wręczyć Królowi pismo gratulacyjne swego Monarchy z przyczyny szczęśliwego ocalenia przed zamachem skrytobójcy.

J. M. Król przyjął barona Kellner'a po przedstawieniu go przez ces. posła austryackiego serdecznie i uprzejmie w przytomności dworu i ministra spraw zewnętrznych. Również uprzejmem przyjęciem zaszczyciła go i Jej Mość Królowa.

Dnia 16. udali się JJ. MM. królestwo wraz z familią królewską, jako w rocznicę św. Januarego do kościoła katedralnego dla złożenia Bogu i patronowi świętemu modłów za szczęśliwe ocalenie dnia 8 Króla z grożącego mu niebezpieczeństwa. Na ulicach witała ludność JJ. MM. Królestwo z uszanowaniem i z wielką serdecznością.

O wybuchu prochowni niewielkiej na ostatecznej kończynie portu wojennego donosi dziennik urzędowy, że jeden oficer i 5—6 żołnierzy przy tem zginęło. Oprócz tego wyleciała w powietrze i jedna z najbliżej przytykających bateryi.

Niemce.

(Zakaz gazety augsburgskiej zdjęty. — Kroki wojenne Prus.)

Berlin, 26. grudnia. Rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych z 24. b. m. zniesiony został zakaz, wydany z końcem września na augsb. gazetę powszechną, i minister handlu dozwolił już ją rozsyłać pocztą.

Preuss. Korresp. pisze:

Dziennik *Morning Post* zawiera wiadomość, jakoby pochód wojsk pruskich przeciw Szwajcaryi odłożono z 2. stycznia na 15. lutego. Nie naszą rzeczą oznaczać chwilę, w której wojska królewskie na wypadek wojny mają pochód swój ku granicy szwajcarskiej rozpoczynać, z tem wszystkiem mamy słuszny powód do twierdzenia, że pochód ten rozpocznie się w razie wojny zaraz po wydaniu najwyż. rozkazu królewskiego względem zruchomienia armii, i upewniamy przytem, że o odroczeniu wspomnionem potąd jeszcze i mowy nie było.

Królestwo Polskie.

(Pensye i ułaskawienia.)

Podług doniesień z **Warszawy** z 21. grudnia podał senator jenerał-porucznik Sobolew ogłoszeniem z 15. b. m. do wiadomości publicznej cały szereg pensyi i zapomożeń dożywotnych, jakie książe namiestnik Królestwa Polskiego na zasadzie istniejących przepisów wyznaczył wdowom i sierotom po podoficerach i szeregowcach byłej armii polskiej. — Znowu dozwolony został powrót do królestwa dziesięciu wychodźcom, z których 4 bawiło dotąd w Prusiech a 6 we Francyi.

Księstwa Naddunajskie.

(Instalacya jeneralnego konzula austryackiego.)

Bukareszt, 3. (15.) grudnia. Dnia wczorajszego odbyło się tu urzędowe przyjęcie nowomianowanego jeneralnego konzula Austryi w księztwie Wołoszczyzny barona Karola Eder. Jego Excelencya panujący Książę wysłał swego pierwszego adjutanta pułkownika Wojnesko z dwoma powozami dworskiemi i konwojem konnicy po jeneralnego konzula i jego świtę, i przyjmował go nietylko z uszanowaniem przynależnem reprezentantowi mocarstwa europejskiego pierwszego rzędu, ale oraz z właściwą sobie uprzejmością i dobrocią. Baron Eder miał krótką przemowę, w której wspomniał o przeznaczeniu swej misyi i o przyjaznych stosunkach obudwu krajów, a za powrotem do pałacu austryackiego przyjmował życzenia ministrów i wielu znakomitych osób, które znajdowały się na audyencyi.

Turcya.

(Iman Muskatu. — Doniesienia z Persyi. — Rada tanzymatu. — Zalety kolei Warneńskiej do Ruszczuka. — Warunki do pokoju z Persami. — Ambasada turecka w Rosyi.)

Okręt „Hysdaspes“ przywiózł dnia 23. grudnia do Marsylii wiadomości z **Konstantynopola** sięgające po dzień 15. grudnia. Donoszą, że Iman Maskatu wzbrania się opłacać haracz za żeglugę na odnodze perskiej; równocześnie przesłał do Sułtana deklaracyę, którą jedynie w Sułtanie uznaje swego duchownego i świeckiego zwierzchnika. (Wiadomo, że Maskat nie leży w Persyi, ale w Arabii na zachodniem wybrzeżu odnogi perskiej). W Teheranie obiegała pogłoska jeszcze wątpliwa, że Murad Mirza, zdobywca Heratu, ruszył w pochód na południe ku źródłom Herirutu i zajął miasto Feruh w Kabulu. (Ta pogłoska zasadza się, jak się zdaje, na błędnem podaniu nazwisk. Herat leży nad Herirutem, którego źródła jednak leżą w północno-wschodniej stronie od Heratu w Gurystanie. Furah czyli Farrah, starożytne Phra, leży rzeczywiście na południe od Heratu nad rzeką Farrah, i jest znaczne handlowe i fabryczne miasto liczące 50.000 mieszkańców; ale to miasto nie należy do Kabulu, lecz do Chanatu Herat, i bardzo być może, że Persowie zdobywszy stolicę opanowali także drugie miasto Chanatu. Niedawno też było doniesienie, że Persowie zajęli nietylko stolicę, ale także wszystkie warowne miejsca na 40 mil w okręgu).

Rada tanzymatu w **Konstantynopolu** ma otrzymać nowych członków, między którymi wymieniają także Ahmeda Wefik Beja, jednego z najświatlejszych mężów Turcyi, który w zeszłym roku był posłem w Persyi. Po tej zmianie spodziewają się znacznych postępów na drodze reformy.

Journal de Constantinople rozprawia w długim artykule o ważności kolei z Warny do Ruszczuka, i powiada między innemi: „Kolej żelazna między Warną i Ruszczukiem nastręcza wszelkie korzyści. Warna, zbliżona tym sposobem na odległość kilku godzin tylko do Ruszczuku i Księztw Naddunajskich, uzyska stanowisko korzystniejsze niż Odesa i rozwinie się w krótkim czasie. Urodzajność Bułgaryi, Mołdawii i Wołoszczyzny znana jest powszechnie. Rolnictwo tych trzech prowincyi dostarcza większą część zboża targowicom europejskim. Pomimo większych trudności żeglugi między Konstantynopolem i Odesą niż między stolicą turecką i Warną woleli przecież kupcy dla tańszego i lepszego gatunku zboża udawać się dotychczas do Odesy. Ale po założeniu kolei żelaznej będzie inaczej. Bułgarya, pewniejsza wtedy odbytu, będzie starała się więcej o ulepszenie swego zboża, a Warna, której port mógłby pomieścić tysiące okrętów, a którą kolej żelazna zbliży do stolicy więcej niż Odesę, stanie się składem wszystkich produktów Bułgaryi, Wołoszczyzny i Mołdawii, a to tem bardziej, że okręta handlowe unikałyby przytem trudności i kosztów, na jakie narażone są teraz jadąc z Odesy ujściami Dunaju. Kolej ta, ważna już sama przez się nabierze większej jeszcze wagi skierowaniem swem do Księztw Naddunajskich i połączeniem z centralnemi kolejami monarchyi austryackiej.“

Do dziennika *Univers* piszą z Konstantynopola z 15. grudnia: Oto są warunki pokoju umówione między lordem Redcliffe i Feruk Kanem, które Feruk ma jeszcze przedłożyć rządowi swemu do potwierdzenia: 1) Szach oddali teraźniejszego pierwszego ministra swego, 2) każe przyznać słuszność poddanemu perskiemu, z przyczyny którego zaszło najprzód nieporozumienie między rządem perskim i konzulem angielskim p. Murray, 3) zawrze nowy traktat handlowy, 4) przypuści wszędzie konzulów angielskich, gdzie tylko Anglia mianować ich będzie, 5) zobowiąże się zapłacić koszta wojenne, 6) wróci Herat Afganom i ustąpi z ich kraju, 7) przyjmie zobowiązanie, że na przyszłość pozostawi do decyzyi Anglii wszelkie nieporozumienia, jakie względem Heratu zajść mogą między Persyą i Afganami.

Z **Konstantynopola** piszą dziennikowi *Times* z 15. grudnia: „Mehemed Kupresli Basza, nadzwyczajny ambasador Turcyi w Rosyi, powrócił tu przed dwoma dniami, i miał natychmiast audyencyę u Sułtana. W Petersburgu pozostał tylko jeden pełnomocnik i kilku potrzebnych urzędników. Można to uważać za początek stałej ambasady tureckiej w Petersburgu. Dotychczas wysyłała Turcya tylko w potrzebie ambasadora w specyalnej misyi do Rosyi, i mocarstwo to nieprzyznawało Porcie nigdy prawa utrzymywać stałą ambasadę w Petersburgu. Ztąd pochodziło naturalnie, że Rosyi znane były nierównie lepiej stosunki tureckie, niż niejednemu z mocarstw europejskich, gdy tymczasem Turcya nie znała prawie całkiem stosunków rosyjskich. Tej niedogodności postanowiono teraz zaradzić i poruczyć zdolnemu mężowi posadę ambasadora w Petersburgu.“

Afryka.

(Wice-króla podróż. — Król Teodor Abisyński.)

Z **Aleksandryi** donoszą z 13. grudnia: Wicekról wyjechał z Kairu przed 20. dniami, a ostatnie doniesienia są z Assuanu, gdzie Said Basza miał kilka dni zabawić w oczekiwaniu posła sardyńskiego, który wiezie dlań insygnia wielkiego krzyża św. Łazarza i św. Maurycego. — Ostatnie doniesienia z Abissynii upewniają, że Said Basza niepojedzie dalej, jak do Senaar, i że wkrótce wróci do Kairu. Król Teodor otrzymał bowiem wiadomość o powstaniu w jego państwie i musi spiesznie powracać. Król Teodor odniósł niegdyś zwycięstwo nad Ubieh'em, królem z Tygru i trzymał go długo w niewoli, lecz wkońcu puścił na wolność, niewidząc w tem żadnego niebezpieczeństwa dla siebie. Ubieh zawiódł go jednak, zjednał sobie stronników i po kilku szczęśliwych wycieczkach tak się wzmógł w siłę zbrojną, że teraz rozpoczął już oblężenie Gandaru, stolicy abisyńskiej. Na wiadomość o tych wypadkach uznał Teodor za rzecz najlepszą wrócić niezwłocznie do kraju. W razie potwierdzenia tych doniesień zaniecha Said Basza zapewne dalszej podróży do Sudanu. P. Lesseps znajduje się w tej chwili w Assuanie u wicekróla. Wydano już rozkazy do rozpoczęcia robot około kanału rzeczonego z Nilu do jeziora Timsah, a to jeszcze w ciągu miesiącu styczniu.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 28. grudnia. Renta 3proc. 66. 75. — Podług dziennika *Pays* ma być kongres otworzony jutro w poniedziałek.

Paryż, 30. grudnia. Wczoraj wieczór renta 3proc. 66. 55. *Monitor* zawiera dekret cesarski, mocą którego przyzwolony został kredyt w sumie trzech milionów franków na roboty publiczne i ku wsparciu klasy robotniczej w ciągu zimy. — Dziennik *Assemblée nationale* donosi, że konferencya rozpocznie się we wtorek, a we środę podpisany będzie protokół.

Londyn, 26. grudnia. Dzisiejszy *Morning Advertiser* donosi za rzecz pewną, że Lord Palmerston postanowił nieprzyznać Rosyi najmniejszego wynagrodzenia za Bolgrad.

Londyn, 30. grudnia. *Globe* potwierdza wiadomość o ugodzie, mocą której Rosya za odstąpienie Bolgradu otrzyma korzystniejszą linię graniczną w Besarabii.

Monza, 27. grudnia. Na znak radości i wdzięczności za najwyższe łaski cesarskie był wczoraj teatr tutejszy wspaniale oświetlony.

Berna, 28. grudnia. Zgromadzenie federacyjne zostało wczoraj otworzone. Poselstwo rady federacyjnej przedłożono dla sprawozdania komisyi Jedynastu, wnioski rady są następujące: upoważnieni do dalszych układów w drodze pokoju; potwierdzenie użytych środków bezpieczeństwa; rozkaz do ostatecznej obrony, jeśliby zaszczytny pokój niemógł przyjść do skutku; otworzenie nieograniczonego kredytu, upoważnienie do zaciągnienia pożyczki w kwocie 30 milionów franków, wybór naczelnego wodza i szefa sztabu jeneralnego; wkońcu proponuje rada, ażeby zgromadzenie federacyjne nierozwiązywało się lecz odroczyło tylko. Francuzka propozycya pośrednictwa niezostała jeszcze przedłożona zgromadzeniu. — Rada federacyjna wydała rozkaz do zorganizowania landwery. Radca federacyjny Furrer odjechał do Frankfurtu, Frey do Bazylei, Bärmann, poseł federacyjny przy dworze francuzkim przybył do Berny. Nadzieja pokoju utrzymuje się. Komisye obudwu rad przedłożą zapewne wspólny wniosek. — Policya kantonu Berny wydaliła Dowiata (redaktora wychodzącego w Biel dziennika *Handelskurier*) za ar-

tykuł ubliżający Królowi pruskiemu. Pogłoska o pobycie Mazziniego w Bernie jest fałszywa.

Berna, 30go grudnia. Oprócz szwajcarskiego ambasadora w Paryżu pułkownika Bärmann przybył tu specyalny poseł francuski.

Berna, 29. grudnia. Dziś niebyło zgromadzenia związkowego. Furrer odjechał w osobnej misyi do dworów południowo-niemieckich. Tutejszy poseł amerykański odjechał do Berlina. — Rząd uzbraja statki parowe na Bodensee w działa i fortyfikuje porty szwajcarskie.

Genua, 26. grudnia. *Nizzardo* donosi: „Jego cesarzewicz. Mość Wielki Książę Konstanty przybędzie z małżonką z końcem lutego do Nissy."

Poczta z **Nowego Yorku** z 13. grudnia donosi, że konwencya południowa odrzuciła wniosek Gouldinga względem odnowienia handlu niewolnikami.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 1. stycznia. Na naszym wczorajszym targu kosztował półkorzec pszenicy (79 funt. wiéd. ważący) 4r.8k.; żyta ($80\frac{1}{2}$ ft.) 2r.31k.; jęczmienia (68 ft.) 2r.12k.; owsa ($46\frac{3}{4}$ f.) 1r.24k.; hreczki 2r.12k.; ziemniaków 1r.15k.; — wiéd. cetnar siana sprzedawano po 54k.; słomy pasznistej 45k.; podściółki 28k.; — za sąg drzewa bukowego płacono 12r., dębowego 9r.20k., sosnowego 9r.10k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 31. grudnia.		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	49	4	52
Dukat cesarski	„ „	4	52	4	55
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	27	8	30
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	38	1	39
Talar pruski	„ „	1	33	1	34
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	3	81	30
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	75	42	76	15
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	7	82	45

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 30. grudnia o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $83\frac{1}{16}$—$83\frac{1}{8}$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 91. —$91\frac{1}{2}$. Lomb. wen. pożyczki z 5% 96 — $96\frac{1}{4}$. Obligacye długu państwa 5% $81\frac{1}{16}$—$81\frac{1}{8}$, detto $4\frac{1}{2}$% $70\frac{1}{4}$—$70\frac{1}{2}$, detto 4% $63\frac{1}{2}$—$63\frac{3}{4}$, detto 3% $49\frac{1}{4}$-$49\frac{1}{2}$. detto $2\frac{1}{2}$% $40\frac{1}{4}$—$40\frac{1}{2}$, detto 1% 16 — $16\frac{1}{4}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96 — —. Detto Oedenburgs. z wypł. 5% 93 — —. Detto Peszt. 4% 94 — —. Detto Medyol. 4% 93 — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 87—88. Galic. i węgier. 5% 76 — $76\frac{1}{2}$. Detto innych krajów koron. 84 — $84\frac{1}{2}$. Obl. bank. $2\frac{1}{2}$% $60\frac{1}{2}$ — 61. Pożyczka loter. z r. 1834 273 — 274. Detto z r. 1839 127 — 128. Detto z r. 1854 $108\frac{3}{8}$—$108\frac{1}{2}$. Renty Como $14\frac{1}{4}$ — $14\frac{1}{2}$.

Galic. list. zastawne 4% 79 — 80. Półn. Oblig. Prior. 5% 85 — 86. Glognickie 5% 80 — 81. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% 83 — 84. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 90—91. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 275 frank. za szt. 116—117. Akcyi bank. narodowego 1027 — 1029. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $314\frac{1}{4}$—$314\frac{1}{2}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 116 — $116\frac{1}{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 263 — 265. Detto półn. kolei $242\frac{3}{4}$ — 243. Detto tow. kol.-żel. za 500 frank. $323\frac{1}{4}$ — $323\frac{1}{2}$. Detto tow. żegl. parowej 566 — 568. Detto 13. wydania 563 — 565. Detto Lloyda 432 — 435. Peszt. mostu łańcuch. 79 — 80. Akcye młyna parowego wiéd. 77 — 78. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 30 — 32. Detto 2. wydania 40 — 42. Esterhazego losy 40 złr. 70 — $70\frac{1}{2}$. Windischgrätza losy $22\frac{1}{4}$—$22\frac{1}{2}$. Waldsteina losy 25 — $25\frac{1}{4}$. Keglevicha losy $12\frac{1}{4}$—$12\frac{1}{2}$. Ks. Salma losy $39\frac{3}{4}$ — 40. St. Genois 37 — $37\frac{1}{4}$. Palffego losy 38 — $38\frac{1}{2}$. Clarego $38\frac{1}{2}$—$38\frac{3}{4}$.

Amsterdam 2 m. 89. — Augsburg Uso 107. — Bukareszt 31 T. 264 — —. — Konstantynopol 31 T. — —. Frankfurt 3 m. 106. — Hamburg 2 m. $78\frac{5}{8}$. — Liwurna 2 m. $106\frac{1}{2}$ l. — Londyn 3 m. 10. $18\frac{1}{2}$. — Medyolan 2 m. $105\frac{1}{8}$. — Paryż 2 m. $123\frac{3}{8}$. — Cesarskich ważnych dukatów agio 9 — $9\frac{1}{8}$. — Napoleondor 8 15 — Angielskie Sover. 10 22 — 10 23. — Imperyał Ros. 8 30 — 8 31.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 31. grudnia.

Oblig. długu państwa 5% $81\frac{3}{8}$; $4\frac{1}{2}$ —; 4% —; 4% z r. 1850 — 3% —; $2\frac{1}{2}$% . Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 $128\frac{1}{4}$. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1040 Akcye kolei półn. $2433\frac{3}{4}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 569. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu — Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — zlr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg $107\frac{1}{8}$ 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt $105\frac{7}{8}$ 2 m. Hamburg $78\frac{5}{8}$ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10—$18\frac{1}{2}$. 2 m. Medyolan $105\frac{1}{4}$. Marsylia —. Paryż $123\frac{3}{8}$. Bukareszt 263 Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 9. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. —. Renty Como. —. Pożyczka z r. 1854 $108\frac{1}{4}$. Pożyczka narodowa $83\frac{3}{16}$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 316. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej $203\frac{1}{2}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 31. grudnia.

Hr. Kalinowski Wład., z Pohorzec. — PP. Brzozowski Jan, z Boszowa. — Keller Hieronim, z Łąk. — Krzyształowicz Antoni, z Trybuchowiec. — Geringer Jan, z Borussowa. — Dobrzański Julian, z Milatyna. — Langer Otto, c. k. kom. policyi, z Żółkwi. — Jordan Adolf, z Błonia. — Udrycki Adolf, z Wielkich Mostów. — Ujejski Bronisław, z Lubczy.

Dnia 1. stycznia.

PP. Sankowski Ludwik, z Bożykowa. — Szeliski Kazimierz, z Kozowy. — Madejski Maryan, adwokat kraj., z Przemyśla. — Trzcińscy Ignacy i Józef, z Żyrawy. — Domaradzki Seweryn, z Woli. — Płotnicki Ludwik, adwokat kraj., z Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 31. grudnia.

Hr. Krasicki Edmund, do Gajów. — PP. Hochleitner, c. k. komisarz poczt., do Czortkowa. — Madejski Marceli, adwok. kraj, do Brzeżan. — Głowacki Wład., do Żółkwi. — Zaborski Tadeusz, do Załucza.

Dnia 1. stycznia.

PP. Nowosielski Ludwik, do Żółkwi. — Buchholz, c. k. urzędnik, do Dembicy. — Cybulski Adam, adwok. krajowy, do Wiszni.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

dnia 30. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
6. god. zrana	327.55	— 0.1°	92.9	południowy	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	328.40	+ 0.4°	90.8	„	„	„
10. god. wiecz.	329.61	— 0.2°	89.9	„	„	„

TEATR.

Dziś: na otwarcie pierwszego abonamentu wyborowa komedya (Scribego) w 5 aktach:

„Powiastki Królowej Nawarry."

w której przedstawi główną role „Małgorzaty," gościnnie występująca artystka: Pani *Aszperger*.

(Lóż wolnych od abonamentu dostać można w dzień widowiska od godziny 11ej rano.)

Jutro ostatnie przedstawienie p. Rhode. Przyczem komed. niem.:

„Senora Pepita, mein Name ist Mayer."

Ogłoszenie Abonamentu na 8 widowisk.

Loża parterowa lub 1go piątra 28 złr. Krzesła na 1ym piątrze 7 r. — Krzesło w parterze 6 złr.

W tymże samym stosunku i do innych lóż oraz miejsc zamkniętych po cenie o $\frac{1}{4}$ cześć niżej od cen zwyczajnych.

Abonament przyjmuje się w kancelaryi Teatru polskiego pod nr. 12 na 1ym piątrze w gmachu teatralnym, codziennie od godziny 10ej rano do 5tej po połnudniu.

KRONIKA.

Zapowiedziany pierwotnie na dzień dzisiejszy muzykalno-deklamatoryczny wieczór w sali galicyjskiego towarzystwa muzyki, odbędzie się dopiero w przyszłą środę dnia 7. stycznia r. b.

(Uprawa trzciny cukrowej w Austryi.) Ogrodnik księcia Lichtensteina, p. Edward Pohle, robił tego roku pierwszą próbę z uprawą chińskiej trzciny cukrowej (Holcus sacharatus) na małym zagonie i zebrał 16 cetnarów trzciny cukrowej. Ośm cetnarów posłano na próbę do fabryki cukrowej Salm-Reifferscheida dla wyrobienia cukru.

(Kradzież popełniona na wagonie kolei żelaznej.) Zeszłego wtorku włomali się nieznani złoczyńcy podczas jazdy nocnej z Wiédnia do Pesztu między Neuhäusel i Pesztem do zamkniętego wagonu pakunkowego, i wykradli rzeczy rozmaite. Zdaje się, że mieli dość czasu do tego, gdyż wszystkie kufry wyłamali, i wybrali z nich właśnie co kostowniejsze rzeczy; od jednego munduru poodprówali złote galony, a sam mundur porzucili. Śledztwo rozpoczęto niezwłocznie.

— Centralna stacya telegrafów elektrycznych w ministeryum w Paryżu liczy teraz 84 linii. Miejską stacyę przeniesiono do cesarskiej biblioteki Rue Vivienne. Oprócz tego jest jeszcze 10 stacyi w Paryżu. Wszystkie depesze idą do centralnej stacyi, nigdy wprost; zatem i w tym względzie jest czynność telegrafów zcentralizowana. Przy istniejących teraz we Francyi kolejach żelaznych jest zatrudnionych 32.000 osób. Po ukończeniu całej sieci kolei żelaznych potrzeba będzie 80.000 osób. W przecięciu znajduje się na każdej stacyi kolei 164 urzędników, przytem w przecięciu 8 maszynistów i ośmiu palaczy na 10 lokomotyw. Każdy z tych maszynistów i palaczy objeżdża w przecięciu 28.896 kilometrów, a na niektórych liniach (n. p. z Strasburga do Bazylei, z Paryża do Lugdunu i t. p.) nawet 30.000 kilometrów rocznie.

— Na dniu 18. grudnia — jak donosi „Giornale di Roma" — odbyło się w Rzymie na Piazza di Spagna, w obecności niezliczonego tłumu ludu, ustawienie wielkiego pomnika na pamiątkę stwierdzonego dogmatu o niepokalannem poczęciu Panny Maryi. Dwustu dwudziestu pompierów z swym komendantem księciem Sermoneto na czele, udali się do poblizkiego kościoła S. Andrea delle Frate, by wysłuchać mszy świętej odprawionej przy ołtarzu Niepokalannego Poczęcia. O godzinie 12. wystąpili na plac hiszpański, gdzie architekta Polleti kierował ustawieniem pomnika. Trąba dała hasło i natychmiast poruszyło się 11 lin z nadzwyczajną regularnością i w największym porządku. W 27. minut podniesiono kolumnę, a w godzinę i 20 minut stał już pomnik na swem podnożu. Szczęśliwe dokonanie tego dzieła uczcili radosne okrzyki ludu i muzyka bandy pompierów. Kilku kardynałów, minister robót publicznych i Królowa Marya Krystyna (na balkonie ambasady hiszpańskiej) byli obecnie na tej inauguracyi.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.